

Góðan dag, øll somul, og takk fyri møguleikan at vera við og at siga nøkur orð.

Tey flestu av okkum hava nú beinleiðis ella óbeinleiðis samband við útlendingar, sum hava valt at liva og virka í Føroyum.

Tað kann vera við mammuna at barninum á dagstovninum. Starvsfelagan, sum er komin hendanvegin at arbeiða, ella við familjuna, sum hevur keypt hús í grannalagnum.

Sum samfelag sleppa vit ikki undan at fyrihalda okkum til, at tilflytarar eru vorðnir ein sjálvsagdur partur av føroyska samfelagnum, tí eingin kann liva við óskipaðari tilflyting.

Feskastu tølini vísa, at gott og væl 1.700 útlendingar vóru í Føroyum í desember. Tá eru norðurlendingar ikki roknaðir uppí.

Karmarnir um integratióin í Føroyum eiga eftir mínum tykki at vera so, at tilflytarar kunnu brúka sínar førleikar, so teir kunnu uppihalda sær sjálvum og annars luttaka í samfelagnum á jøvnum føti við aðrar borgarar.

Men eg veit eisini væl, at tað er lætt bara at siga.

Integratióin er ein sera víðfevnd og samansett uppgáva at loysa - bæði fyri okkum, sum eru uppvaksin her, og fyri tey, sum flyta higar.

Hetta krevur, at vit læra av royndum hjá hvørjum øðrum.

*

Heimasíðan integration.fo er enn eitt átak úr rúgvuni, sum Útlendingastovan hevur arbeitt við seinastu árinum fyri at lætta um hjá tilflytarum at fáa ein góðan gerandisdag í Føroyum.

Hetta er ein pallur, har vitan, upplýsingar og royndir um integratióin í Føroyum verða latin til almenna nýtslu, so onnur kunnu fáa gagn av tí. Við at samstarva um vitan og tilfar ber betur til at finna loysnir, sum kunnu gagna integratióinini í Føroyum.

Tað er eisini neyðugt og tiltrongt við einari heimasíðu, har útlendingar skjótt og lætt kunnu finna upplýsingar um tænastur og møguleikar í Føroyum.

Vit tosa ofta um útlendingar í Føroyum sum ein stóran og einsháttaðan bólk, men teir hava í grundini lítið til felags, uttan tað, at tey ikki eru fødd sum føroyingar.

Tey hava ymiskan uppruna, ymiskar tørvir og ymiskar førleikar.

Eg vóni, at heimasíðan eisini verður eitt høvi hjá útlendingum at gera vart við seg.

Vit vita, at útlendingar, sum flyta til Føroya, eru afturhaldnir í almenna orðaskiftinum. Tey flestu velja at tiga, tí tey vilja ikki vera ófólkalig og standa við fremstafingri og seta krøv. Tey laga seg heldur eftir umstøðunum.

Hesum skulu vit ansa eftir. Tey, ið koma uttanífrá, kunnu seta neyðugar spurningar við okkara sjálvsfatan og gera vart við viðurskifti, sum vit vanligar ikki gáa um. Vit noyðast at lurta og vísa virðing fyri at fáa lýst allar tættir og allar avbjóðingar við integrasjón í Føroyum.

Vónandi verður heimasíðan ein stór íblástrarkelda hjá okkum øllum, sum hava áhuga fyri integratióin í Føroyum.

*

Í alt ov langa tíð hevur integratióinsspolitikkurin í Føroyum verið óskipaður.

Meðan nógvir fastbúgvandi útlendingar fella til og trívast væl, so eru tað eisini nógv, sum hava trupult við at koma til sættis við nýggju umstøðurnar.

Viðkvæmu søgur um tilflytarar í Føroyum eru kendar.

Í skúlastovunum hava fremmandamælt børn trupult at læra, tí lærarunum vanta neyðugu amboðini.

Á gongugøtuni kenna nógvar útlenskar kvinnur seg møttar við fordómum og misáliti.

Og á arbeidsmarknaðinum eru útlendingar við akademiskari útbúgving í lögfrøði, marknaðarførslu ella sjúkrarøktarfrøði fastlæstir í størvum, har tey ikki kunnu brúka sínar fakligu førleikar.

Hetta ávirkar bæði trivnaðin og møguleikarnar hjá útlendingum í Føroyum.

*

Tað vilja vit gera nakað við. Landsstýrið arbeidir nú við at gera eina integratióinsslóg.

Landsstýrið ætlar at seta sum krav, at tilflytarar, sum vilja hava varandi upphaldsloyvi, skulu duga føroyskt.

At duga føroyskt er í flestu førum ein fyrirtreyt fyri, at útlendingar kunnu forsyrgja sær sjálvum og luttaka í samfelagnum á jøvnum føti við aðrar borgarar.

Men ein treyt er eisini ein rættur.

Flytur tú sum útlendingur til Føroya at búgva, skalt tú hava rætt til góða og landsfevnandi undirvísing í føroyskum.

Tað er eisini orsökkin til, at í løtuni verður arbeitt við at styrkja frálærana í føroyskum sum annaðmál.

Sum samfelag er tað okkara skylda at bjóða tilflytarum neyðugu amboðini, so tey kunnu vera við til at menna samfelagið, tey eru partur av.

*

Integratióinsspolitikkur skal áhaldandi dagførast og tillagast.

Eg vóni, at hendan heimasíðan verður ein liður í at fáa hetta í fastari legu, og at hon verður við til at stimbra orðaskiftið og tilvitskuna um integratióin í Føroyum.

Takk fyri.